

Cap pàgina doctrinal de l'Evangeli ha fet vessar tantes llàgrimes com la paràbola del Fill Pròdig. És la més brillant de les paràboles sobre la misericòrdia de Déu envers el pecador. Excel·lents són les paràboles de l'ovella i de la dracma perdudes per a demostrar que la misericòrdia divina a favor dels pecadors arriba humanament parlant a un veritable desfici, però en llegir la paràbola del Fill Pròdig sobre la misericòrdia i la reconciliació sembla que Jesús se superi.

No és la dona Sant Lluç aquesta paràbola. Hem d'estar-li'n molt agraïts. Aquesta paràbola és una meravella de literatura moral. En ella no hi manca res ni hi sobra res, psicològicament és un prodigi de finesa i d'ajustat, un admirable aparell de precisió. En rellegir-la, contemplant-la com si fos una obra d'orfebreria, us ve als llavis aquesta exclamació. ! Com parlava Jesús! Perquè no fou pas transcrita per Sant Lluç aquesta paràbola del Fill Pròdig. Sant Lluç probablement no havia conegut Jesús. Tot el seu Evangeli és el reportatge d'uns fets passats, el producte - ben clar ho diu en la dedicatòria a Teofil - de recerques diligents i de consultes amb "testimonis oculars i ministres de la paràbola." És literàriament tan perfecta aquesta paràbola que és doncs quasi segur que el text que ens ha arribat, recollit per Sant Lluç com una reliquia, fos pres paraula per paraula. És possible que els deixebles, en les hores de descans al camp o en les vetlles d'hivern, demanessin al Mestre que els repetís certes paràboles. La memòria de la gent era el gran arxiu d'aquell temps i la recitació de memòria era una base de la cultura de l'època. I algú que sabia la paràbola de memòria, per un voler de Déu la va fixar per escrit. Sant Lluç mateix en la dedicatòria del seu Evangeli diu que "molts han escrit sobre els fets de Jesús." I entre aquests

"molts" hi havia els evangelistes Sant Mateu i Sant Marc, evangelis que de Sant Lluc coneixia. Però cap d'aquests dos evangelis dona la paràbola del Fill Pròdig. Per consegüent Sant Lluc la descobrí entre els molts textos consultats, textos que eren coneguts pels deixebles i tenien caràcter oficial. Imaginem l'emoció de Sant Lluc, aquest gran reporter de l'Evangeli, en descobrir aquesta perla que és el text de la paràbola del Fill Pròdig. Indubtablement Sant Mateu l'havia sentida de llavis de Jesús, i Sant Pere l'havia contada a l'evangelista Sant Marc, que era una mena de secretari del Cap dels Apòstols. Però en el moment de publicar els seus evangelis cap d'aquests dos evangelistes devia tenir el text de la paràbola. I sabent que és una meravella de precisió, i tallant-los la memòria, és possible que renunciessin a reconstruir-la d'una manera aproximada.

Fidels al nostre programa de deixar intactes els discursos i paràboles de l'Evangeli, donem el text íntegre d'aquesta paràbola del Fill Pròdig. Ampliar-la, donant-li una forma novelada, seria com restaurar un retaule afegint-hi múltiples detalls, seria igual a contemplar el revers d'un tapís. Es tan entenedora que el pretext d'ampliar amb historicismes l'anecdota de la paràbola no ens excusaria d'ometre un insigne document que de segur transcriu literalment unes paraules de Jesús. Cap ampliació pot igualar-la en bellesa. Té la majestat de la concisió, la pulcritud de l'obra d'art, sòbria de línies i de factura i la gràcia d'una espontaneïtat que es conjumina amb l'ordre i el rigor més exigents. Psicològicament és d'una força insuperable i, sense caure en detallismes que la perjudicarien, té la perfecció d'una obra d'art acabadíssima.

Tot el que fa referència a Jesús ens interessa. Per què no hem doncs d'interessar-nos per l'oratória i el bon gust literari del Mestre diví? Es per això que en un llibre com aquest hem preferit deixar intacta aquesta paràbola, recomanant que sigui llegida i rellegida amb atenció

Heus aquí la meravella de la paràbola del Fill Pròdig : "Un hom

tenia dos fills. I el més jove d'ells digué al pare: "pare doneu-me la part que em toca del patrimoni." I el pare els repartí els bens.

Al cap de pocs dies, el fill més jove, aplegant tot el que era seu, marxà lluny cap a l'estranger. I allí malversà tota la seva fortuna vivint en la disbauxa. I quan s'ho hagué gastat tot sobrevingué una gran fam en aquell país. I ell començà a passar misèria. I va i es lloga a un dels habitants d'aquell país el qual l'envià a les seves terres a guardar porcs. I glatia per apaivagar la fam amb les garrofes que els porcs menjaven; i ningú no li'n donava.

Llavors, entrant en si, es digué: "Quants jornalers a vasa del meu pare tenen pa de sobres, mentre jo aquí em moro de fam! M'alçaré i me n'aniré al meu pare i li diré: Pare, he pecat contra el cel i contra vós: jo no soc digne d'ésser anomenat fill vostre; tracteu-me com un dels vostres jornalers."

I alçant-se, se'n va a trobar el seu pare.

I, essent encara un tros lluny, el seu pare el veu venir i s'enterneix, i corrent se li tira al coll i l'omple de petons.

Llavors el fill li diu: "Pare he pecat contra el cel i contra vos: jo no soc digne d'ésser anomenat fill vostre."

I diu el pare als seus servidors: "De pressa, porteu la roba millor i revestiu-lo amb ella! I poseu-li l'anell a la mà i calceu els seus peus. I meneu el vedell gras, mateu-lo, i mengem alegrement; perquè aquest fill meu era mort i es revingut a la vida; s'havia perdut i ha estat retrobat!"

I començaren la festa. Entretant el fill major era al camp. I quan de retorn s'anava acostant cap a casa sentí músiques i dances.

I cridant un dels mossos, li preguntà què passava. I ell li digué: "El teu germà ha tornat. I el teu pare ha mort el vedell gros per haver-lo recobrat sa i bo."

Llavors es posà furiós. I no volia entrar. El pare sortí a fora

per convence'l. I ell responia al seu pare: "Mireu si en fa d'anys que us serveixo i no he descobert mai cap manament vostre. I no m'heu donat mai un cabrit per fer una festa amb els meus amics. En canvi, així que arriba aquest fill vostre que ha devorat els teus béns amb donotes, heu mort per a ell el vostre vedell gras."

I el pare li deix: "Fill, tu sempre ets amb mi, i tot el que és meu és teu. Però bé calia fer festa i alegrar-se, perquè aquest germà teu, que veus aquí ara mort i és revingut a la vida; era perdut i ha estat retrobat."

Es tan clara la paràbola del Fill Pròdig que Jesús no cregué necessari explicar-la. No obstant totes les grans literatures tenen nombrosos sermons sobre el Fill Pròdig. Però havent-ne donat el text íntegre, explicar-la seria repetir-la. Il·luminat com la vidriera d'una catedral, el tríptic d'aquesta paràbola és d'una imatge tan senzilla que serà entesa pels homes de tots els pobles i de tots els temps. I la moralitat de la paràbola s'entendrà també mentre hi hagi un fill dissolut, la gràcia de Déu que el crida, un pare que perdona i un germà que regateja el perdó i no compren la misericòrdia paterna.

Evidentment Jesús es proposa cridar la nostra atenció sobre la misericòrdia de Déu Pare envers els pecadors, misericòrdia que sobrepassa la de qualsevol pare segons la carn i la sang. Un dia el món hauria de saber que el Fill de Déu, per la virtut d'unió que el caracteritza, s'havia ofert al Pare per a fer-se home i redimir-nos, i que el Pare de la misericòrdia havia acceptat aquest sacrifici per tal de restaurar l'amistat de Déu amb els homes. El món sabria un dia que Déu Pare no era insensible a la misèria de l'home caigut ni al sacrifici de Jesucrist i que àdhuc l'Esperit Sant contribuiria en l'obra de restauració del món il·luminant els homes. Quan el món entengués aquesta realitat de l'amor de Déu veuria que en la paràbola del Fill Pròdig, còpia fidel dels diversos moviments del cor de l'home, un cop perdonat

el fill que retorna, encara hi queda una nota trista: aquest germà gran que es complauria que en la casa paterna hi hagués un fill bo - ell - i un fill dolent - el seu germà petit. Sembla que aquest fill, fidel però esquerp, tingui un concepte maniqueu del món, dividit entre el bé i el mal, entre bons i dolents. Aquest fill gran que es creu tan bo, ofen el pare negant al Pròdig el títol de germà. Venint al nostre món, Jesucrist es converteix en el nostre germà gran i hereu, però Ell no serà pas com el germà gran del Pròdig, que no hauria perdonat. Jesucrist, convertit en el nostre germà gran, en hereu de penes i fatigues, ve de l'altre món a rescatar els germans i en preu d'aquest rescate dona la vida. A Ell, que és virtut d'unió, no li fa cap gràcia veure el món dividit en bons i dolents. Aquesta divisió, producte del pecat, s'enfondiria encara més si els que es creuen bons, fent de la bandedat un motiu d'orgull, no coneguessin la caritat i la misericòrdia. Un dia, un cop consumada la Redempció, el món sabria que si aquest fill gran de la paràbola del Fill Pròdig hagués estat més unit al seu pare, com Jesucrist viu unit amb Déu Pare, hauria corregut a rescatar el seu germà, vetllant així per l'honor i la joia del pare. Aquest germà gran del Pròdig va abandonar el seu pare en el seu dolor; en canvi el Fill de Déu, planyent-se amb el seu Pare per la caiguda de l'home, es va fer fill d'home perquè li fossim germans i poguessim retornar al Pare.

Examinada des d'aquest punt de vista, la paràbola del Fill Pròdig guanya en emoció. Si és doncs punyent la paràbola del Fill Pròdig calçada sobre els moviments del cor humà, observi's com la realitat de la Redempció s'eleva sobre la paràbola. En l'obra de la Redempció, el Fill de Déu, sentint-se fill, s'enginya per a fer-se home i patir i morir com un home. Seria així naturalíssim que per salvar una germanada s'oferrís el germà gran i que el Pare celestial, ple d'admiració, acceptés, mut d'agraïment, el sacrifici i el tribut de glòria del Fill. I era tan viu per part de la divinitat l'interès per a la redempció dels homes

que aquest Fill únic era ungit com a Rei, no en la tristesa de la família divina sino amb "l'oli de l'exultació" i de l'alegria. (Prefaci Crist-Rei) " perquè plagué al Pare que en Ell habités tota la plenitud, i per mitjà d'Ell reconciliar totes les coses ~~en Déu~~, per Ell pacificant amb la sang de la seva creu ja les coses de sobre la terra, ja les del cel." (Col. I, 1920)

Pobre Fill Pròdig! La seva imaginació s'havia complagut engendrant el mal pensament fins que el mal pensament, més fort que ell, va devorar-lo Vivia en imaginació en un paradís de luxúria, situat -; detall curiós, al.lucinació de tots els temps! - en país estranger.

Vivia en un món de fantasmes i els fantasmes se li convertiren en porcs! Berdiaev ("La destinación del hombre" - diu que Sant Atanasi arriba a suggerir que el fantasma és el mal. Té doncs el fantasma personalitat pròpia? Es que el fantasma és el Dimoni en persona? Segur, almenys, que si el fantasma no és el Diable, es el bes del Diable. Es un fet cert que el pecat s'esten per contagi.

Són els fantasmes - diu Berdiaev, al que seguirem fins on ens sigui permès - els que deformen la realitat i precipiten l'abandó de l' ésser al no ésser. Subsistitueixen el disegni que Déu té de l'home per altre disegni que és la dissociació de l'ésser. Engendrats per l'egocentrisme, constitueixen un resultat del pecat original, una negació a participar en l'obra divina. Aniquilen en l'home la imatge de Déu privant-lo de la força espiritual que sintetitza la vida psíquica i la vida corporal. Les passions pecadores - resumim encara Berduaev - creen mons de fantasmes, violen i destrueixen el sentiment original de la realitat, fan de l' antirrealista, o idealista en el sentit més despectiu de la paraula. Per això la lluita contra les passions es converteixen en un combat a favor de la imatge divina en l'home, en favor de la seva integritat armònica, és a dir, de la seva espiritualitat. El fantasma indica un retorn al no ésser una negació a participar en la creació de Déu. El fantasma priva l'home

de la llibertat d'esperit i, desapareguda aquesta llibertat original, és substituïda per la servitud. El món absurd i fantasmagòric - diu admirablement Berdiaev - és una creació infernal i té per origen un sentiment d'ofensa i de protesta contra Déu i contra el món diví.

Si el Fill Pròdig hagués combatut el fantasma com es combat contra un invasor no hauria acabat guardant porcs i vivint en comunitat amb ells. Val la pena recordar la lliçó: al Fill Pròdig els fantasmes se li convertiren en porcs.

X fild mölig

(Veniö bekräkt)